

COVID-19 SALGIN DÖNEMİNDE YENİ MEZUN HEMŞİRELERİN UYUM/ORYANTASYON SÜRECİNE İLİŞKİN YÖNETİCİ HEMŞİRELER DERNEĞİNİN GÖRÜŞÜ

Son dönemde salgının tekrar hız kazanması nedeniyle yeni birimlerin açılması ve çalışanların da hastalanması sonucunda ciddi bir hemşire açığı ortaya çıkmıştır. Bu durum, yönetici hemşireleri sıkıntıya sokmakta ve farklı çözümler bulmaya zorlamaktadır. Bu çözümlerden biri olarak yeni mezun veya birim değiştiren hemşirelerin uyum sürecini tamamlamadan bu birimlerde görevlendirildiği görülmektedir. Yönetici hemşirelerin bu tür çözüm yaklaşımlarının hem çalışan hem de hastalar açısından büyük risk yarattığını unutmaması ve aşağıdaki konulara önem vermesi önerilir.

- Yeni mezun ya da hastanede birim değişikliği nedeniyle yeni bir birimde görevlendirilen hemşirenin kesinlikle uyum sürecinden geçirilmesi gerekmektedir.
- Ayrıca aynı hastanede farklı bir hasta bakım alanına desteğe gönderilen veya rotasyona sokulan hemşirelerin çalışacağı alana ilişkin bilgi ve yetkinlikleri bakımından bir değerlendirme yapılarak gerektiğinde bir uyum sürecinden geçirilmesi gerekmektedir.
- Uyum sürecindeki hemşirenin değerlendirilmesinde, hemşirenin bilgi, beceri, tutum ve davranış açısından yetkinliğine yönelik değerlendirme yapılması ve buna göre görevlendirilerek, yetkilendirmesi, hasta ve çalışan güvenliği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu değerlendirmede; kişinin kendi kendini değerlendirmesine, gereksinimlerini belirtmesine, soru sormasına izin veren destekleyici bir tutum sergilenmesine, tarafsız ve etkin iletişim ile geri bildirim sağlanmasına özen gösterilmelidir.
- Özellikle ameliyathane, poliklinik, kan alma, radyoloji gibi bölümlerde çalışıp, salgın sürecinde acil servis, yoğun bakım, yatan hasta servisi gibi hemşirelik bakımı uygulamalarının yoğun olduğu, ileri mesleki yetkinlik gerektiren ve hasta güvenliğinin ön planda olması gereken bölümlere desteğe alınan hemşirelerin görevlendirilmelerinde, bu konu göz önünde bulundurulmalıdır.

- Uyum sürecindeki hemşireye, kesinlikle bir rehber hemşire veya yönetici hemşire denetiminde hasta bakım sorumluluğu verilmelidir.
- Rehber hemşirelerin; ilgili alanda eğitimcilik özelliği taşıyan, mesleki bilgi birikimi ve mesleki bağlılığı yüksek, kurum kültürünü yansıtabilen, lider özelliği taşıyan ve rol-model alınabilecek nitelikte olan hemşireler arasından seçilmesine özen gösterilmelidir.
- Kuruma yeni başlayan hemşireler için **en azından aşağıda belirtilen konularda uyum eğitimleri tamamlanmalı** ve daha sonra ilgili alanlarda bir rehber eşliğinde uyum sürecine devam edilmelidir. Belirlenen yetkinlikleri tek başlarına yapabilir hale gelmeden önce hemşireden bu işleri yapmaları istenmemelidir.
- Yeni mezun hemşirelerin uyum eğitimlerinin süresi en az 8 hafta ile 12-16 hafta arasında olmalıdır. Rehber/yönetici hemşire tarafından hazır olmadığı düşünülen/görülen yeni mezun hemşirenin uyum süresi uzatılabilir.
- COVID-19 Salgını nedeniyle eğitimlerin yüz yüze verilmesi çok istenmemekle birlikte kurumun çevrim içi eğitim verebilme altyapısı/olanağı var ise bu doğrultuda verilmesi; bu olanak yok ise ve uygulamaya yönelik eğitimler verilecekse gruplar küçük tutularak yüz yüze verilmelidir. Yüz yüze eğitimlerde küçük grupların olmasının yanı sıra koruyucu önlemlere (tüm katılımcıların maske takması, eğitim ortamının sık sık havalandırılması, vb.) dikkat edilmelidir. Kuramsal içeriklerin çevrim içi ortamda verilmesi, uygulamalı eğitimlerin, sınıf ortamına ilgili araç gereçlerin getirilmesi (kişisel koruyucu ekipmanlar, CPR maketleri, örnek alma, kültür alma malzemeleri vb.) şeklinde ya da rehber hemşireler ile iş başı eğitimleri şeklinde verilmesine dikkat edilmelidir.

Yeni Mezun Hemşire Temel Uyum Eğitimi İçeriği

Enfeksiyon Kontrol Önlemleri

- Hastane enfeksiyonları ve önlenmesi
- İzolasyon uygulamaları
- Kişisel koruyucu ekipmanların kullanımı (giyme ve çıkarma adımları)
- El hijyeni
- Atık yönetimi
- COVID-19 tanımlı hastanın bakımı ve izlemi ile ilgili prosedürler (COVID-19 hasta yatış prosedürü, COVID-19 hasta nakil prosedürü, COVID-19 hasta ilaç prosedürü, COVID-19 hasta ameliyat onam formu vb.)

Hasta Güvenliği

- Hasta güvenliği hedefleri
- Hasta kimliđinin dođrulanması
- Güvenlik raporlama-olay bildirim sistemi
- Etkin iletiřimin sađlanması (SBAR)
 - Sağlık alışanları arasında iletişim
 - Hasta ve yakınları ile iletişim
 - Hasta/nöbet devir teslim
 - Panik değer bildirim ve kayıt altına alınması
- Hasta kabulü
- Hastanın deđerlendirilmesi
- Güvenli hasta transferi
- Hasta düşmelerinin önlenmesi
- Preanalitik hataların önlenmesi-(Güvenli numune alma ve gönderme)
- Pre-op, post-op hasta bakımı
 - Güvenli cerrahi uygulamaları
- Aldığı çıkardığı sıvı takibi
- Basınç yarası önleme ve bakım
- Diyabetli hasta bakımı ve insülin uygulamaları
- Kan ve kan ürünlerinin uygulanması
- Hastanın güvenli şekilde eve gönderilmesi (taburcu edilmesi)

İlaç Güvenliği

- İlaç yönetim süreci (istem/direktif, hazırlama, koruma, vb.)
- İlaç uygulama yolları ve doz hesaplama
- Yüksek riskli ilaçlar ve uygulanması
- İstenmeyen/advers etki, narkotik ilaç (eczane işleyiş prosedürü)

Tıbbi Kayıt

- Hasta izleminde kullanılan formlar ve kullanım şekilleri
- Kullanılan HBYS-(Hasta Bilgi Yönetim Sistemi)

Teknik Beceriler

- Yaşam bulgularının izlemi

- Periferik damar yolu açılması ve kan örneği alınması
- Oksijen uygulamaları
- Aspirasyon
- Hasta mobilizasyonu, taşıma, kaldırma
- Üriner kateter takılması
- Nazogastrik tüp takılması
- Parenteral / enteral besleme

Acil Durum Yönetimi

- Acil durum kodları
- Acil arabası kullanımı
- Temel ve ileri yaşam desteği

Çalışan Güvenliği

- Kan ve vücut sıvılarıyla bulaşma ve korunma önlemleri
- Kesici-delici alet yaralanmaları

Bağımsız Hasta Bakabilmesi İçin

Yeni Mezun Hemşirede Olması Gereken Yetkinlikler

Yeni mezun hemşirenin bağımsız hasta bakabilmesi için **en azından** aşağıda belirtilen yetkinliklere sahip olması beklenmelidir. Bunun olmadığı durumda ciddi hasta ve çalışan güvenliği sorunları ile karşı karşıya kalınmasının kaçınılmaz bir sonuç olacağını yönetici hemşirelerin göz önünde bulundurması gerekmektedir.

Temel Yetkinlikler

- Tüm uygulamalarında hasta ve aile odaklı yaklaşım sergiler.
- Nöbet ve hasta teslimi yapar (teslim alma ve verme).
- Yatışı yapılan hastayı kabul eder ve değerlendirir.
- Hastanın yaşam bulgularını alır, hastayı değerlendirir, normalden sapma durumlarını hekime iletir.
- Ağrı tanınması ve izlemine yapar.
- Hastanın genel durumundaki değişiklikleri izler ve değerlendirir.
- Hasta dosyası hazırlar ve kayıtları eksiksiz tutar.

- Hekim istemlerini kontrol eder, hasta gereksinim durumuna göre uygular, kayıt altına alır.
- Güvenli hasta taşımalarını/transferini sağlar.
- Hastanın hareketini/mobilizasyonu ve pozisyon değişimini sağlar.
- Acil durumunda (mavi kod bildirim, yangın kodu vb.) nasıl iletişime geçeceğini bilir.
- Acil arabasının içindeki malzemeleri tanıır, kullanıma hazır halde bulunması için gerekli kontrolleri yapar.
- Hasta ünitesinde yer alan oksijen/vakum vb. sistemi hazırlar ve gerektiğinde kullanır.
- Oksijen desteği (nazal, maske, yüksek akımlı oksijen vb.) sağlar.
- Aspirasyon gereksinimi olan hastayı belirler ve hastaya steril aspirasyon işlemini uygular.
- Hastanın öz bakım gereksinimi (ağız bakımı, vücut bakımı vb.) belirler ve karşılar.
- Hasta kol bantları ve kimlik doğrulama adımlarını bilir.
- Hasta düşmelerinin önlenmesine ilişkin uygulamaları yapar.
- İzolasyon uygulamalarını yapar.
- Kişisel koruyucu ekipmanları uygun şekilde, sırayla giyer ve çıkarır.
- Uygun teknik ile el hijyeni sağlar.
- Sekiz doğru ilkesini kullanarak ilaç uygular. İlaç reaksiyonu durumunda müdahale prosedürünü bilir.
- Yüksek riskli ilaçların hazırlanması ve uygulanmasını yapar.
- İlaç uygulama yollarını bilir.
- İlaç doz hesaplaması yapar.
- İstemi yapılan örnekleri (kan, idrar vb.) güvenli şekilde alır.
- Parenteral / enteral hasta besleme desteği sağlar.
- Ameliyat öncesi hasta hazırlığı ve sonrası hasta izlemini yapar.
- Hastada var olan dren, göğüs tüpü vb. ekipmanların kontrolü ve izlenmesini yapar.
- Periferik damar yolu açar ve bakımı sağlar.
- Var olan periferik ya da santral kateterlerin bakımını sağlar.
- Aldığı çıkardığı sıvı izlemini yapar, denge durumunu hesaplar.
- Basınç yarası önleme (cilt değerlendirme, pozisyon verme vb.) ve bakım uygulamalarını yapar.
- Diyabetli hasta bakımı sağlar, kan şekeri ölçümünü yapar ve acil durum girişim/müdahale prosedürünü bilir.

- Kan ve kan ürünlerinin istek, kontrol ve güvenli uygulamasını ve izlemi yapar. Reaksiyon durumunda nasıl girişimde bulunacağını bilir.
- Hasta tedavisi için gereken cihaz ve ekipmanları (infüzyon pompası, beslenme pompası, glukometre vb.) kullanır.
- Hasta Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) kullanır.
- Kesici-delici alet yaralanmalarında ilk müdahale prosedürünü uygular.
- Tüm mesleki ilişkilerin olumlu iletişim kurar.
- Tüm meslektaşları ve diğer sağlık çalışanlarıyla işbirliği yapar ve takım çalışması sergiler.
- Tüm uygulamalarında hasta ve çalışan güvenliğine uyar.
- Tüm uygulamalarında kalite süreçlerini dikkate alır.